



Stichting Pensioenfonds F. van Lanschot

Positie 2018

Gebaseerd op het jaarverslag over 2018 en recente ontwikkelingen

Hoe werkt ons pensioenfonds voor jou?

Toelichting

Financiële positie

1

Een pensioenfonds moet voldoende buffers hebben om de toekomstige pensioenuitkeringen te kunnen doen. Deze buffer wordt opgebouwd door ontvangen pensioenpremie en beleggingsresultaten. De ontwikkeling van de rente heeft grote invloed op de huidige waarde van toekomstige uitkeringen en daarmee op de dekkingsgraad.

Waardevastheid pensioen

2

Door de stijging van het algemeen prijspeil kun je met hetzelfde bedrag over een aantal jaar minder kopen. Door opgebouwde pensioenaanspraken te indexeren (ook wel toeslagverlening genoemd) probeert een pensioenfonds de waarde van het pensioen op peil te houden.

Kostenbeheersing

3

Een pensioenfonds heeft geen winstoogmerk. Het staat volledig ten dienst van (het pensioen van) de deelnemers. Goede kostenbeheersing zorgt dat er meer overblijft voor de pensioenen van deelnemers.

Beleggingsbeleid

4

Een pensioenfonds belegt om de ingelegde premies te vermeerderen, sparen brengt niet voldoende op. Beleggen leidt tot risico. Een pensioenfonds belegt in verschillende soorten beleggingen, verspreid over de hele wereld om risico's te spreiden.

Bestuur en toezicht

5

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het pensioenfonds. In een pensioenfonds komen tal van onderwerpen aan bod. Een divers bestuur in termen van expertise, leeftijd en geslacht is belangrijk. Een bestuur kan zich laten ondersteunen door commissies. Het handelen van het bestuur wordt beoordeeld door het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie.

Indicatoren

- Dekkingsgraad
- Kostendekkendheid premie

- Indexatie in vergelijking met prijsstijgingen

- Ontwikkeling pensioenbeheerkosten per deelnemer
- Ontwikkeling vermogensbeheerkosten als % van belegd vermogen

- Samenstelling beleggingsportefeuille

- Samenstelling bestuur
- Commissiestructuur
- Oordeel verantwoordingsorgaan
- Oordeel visitatiecommissie

Hoe staat het pensioenfonds ervoor?

En wat betekent dat voor jou?

	Situatie	Gevolgen voor je pensioen
Financiële positie 1	<ul style="list-style-type: none">• Het vaste premiepercentage is onvoldoende om de beoogde pensioenopbouw te realiseren• Gedeeltelijke indexatie van 0,69% per 1 januari 2019• Indexatieachterstand loopt hierdoor op met 0,78% naar 2,29 % sinds 2012	<ul style="list-style-type: none">• Opbouw basisregeling verlaagd, inleg voor excendentregeling verlaagd• Koopkrachtverlies doordat volledige indexatie niet mogelijk is• Korting van opgebouwde aanspraken en ingegane uitkeringen is nu niet aan de orde
Waardevastheid pensioen 2	<ul style="list-style-type: none">• Bij ongewijzigde omstandigheden kan het pensioenfonds de komende jaren waarschijnlijk de pensioenen niet of slechts gedeeltelijk aanpassen voor inflatie	<ul style="list-style-type: none">• Koopkrachtverlies, omdat geen volledige indexatie mogelijk is
Kostenbeheersing 3	<ul style="list-style-type: none">• In 2018 was sprake van een stijging in de kosten voor pensioenbeheer• De vermogensbeheerkosten liggen in absolute zin in lijn met 2017	<ul style="list-style-type: none">• Beperkt (de kosten worden omgeslagen over het pensioen van ruim 4.000 deelnemers)
Beleggingsbeleid 4	<ul style="list-style-type: none">• Met betrekking tot de beleggingen is een rendement behaald van -1,6%• In 2018 was het rendement van de matchingsportefeuille beter dan de benchmark, de rendementsportefeuille bleef achter	<ul style="list-style-type: none">• Een negatief rendement en een lage rente zorgen voor een daling van de beleidsdekkingsgraad. Dit maakt de kans op (volledige) indexatie kleiner. Hierdoor loopt het koopkrachtverlies op
Bestuur en toezicht 5	<ul style="list-style-type: none">• Het pensioenfonds heeft een divers bestuur met ruime ervaring	<ul style="list-style-type: none">• Positief, de continuïteit en deskundigheid is gewaarborgd

Het vaste premiepercentage is onvoldoende voor beoogde pensioenopbouw

Door werkgever en ondernemingsraad is voor 2015 – 2019 een vaste pensioenpremie afgesproken van 20,5%. In 2018 is deze premie gesplitst in 24,3% voor de basisregeling en 14,3% voor de excedentregeling.

Je betaalt een eigen bijdrage van 5% van de pensioengrondslag.

Jaarlijks beoordeelt het pensioenfondsbestuur of de te ontvangen premie voldoende is om de volledige pensioenopbouw te financieren.

Het bestuur heeft besloten dat gedurende de premievaste periode (2015 t/m 2019) maximaal 0,5%- punt van de dekkingsgraad mag worden aangewend om eventuele tekorten in de premie te compenseren.

In 2018 was de premie niet voldoende. De opbouw in de basisregeling en de beschikbare premie voor de excedentregeling zijn beide verlaagd.

	2017	2018
Opbouw in basisregeling	verlaagd: 1,739%	Verlaagd: 1,742%
waarvan uit fondsvermogen*	0,1%-punt dekkingsgraad	N.v.t. vanwege bereiken maximale grens 0,5%
Premie excedentregeling	verlaagd (96,59% toegekend)	verlaagd (97,1% toegekend)

Basisregeling

2017: fulltime salaris tot 51.133 euro

2018: fulltime salaris tot 51.772 euro

Excedentregeling

2017: fulltime salaris van 51.133 tot 103.317 euro

2018: fulltime salaris van 51.772 tot 105.075 euro

1

In 2018 heeft gedeeltelijke indexatie plaatsgevonden

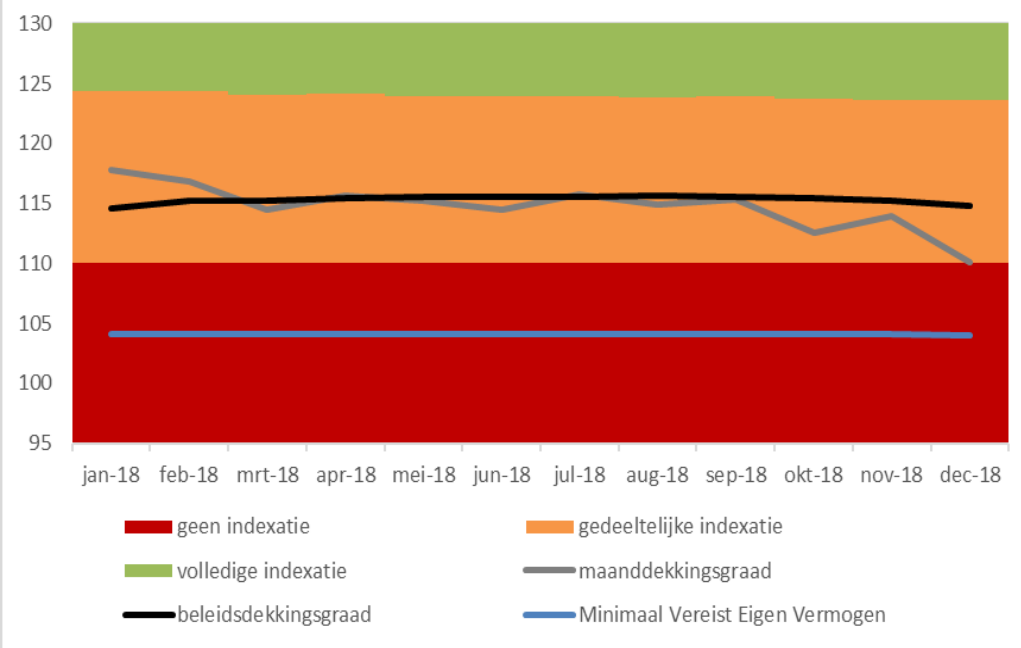
De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het vermogen van een pensioenfonds en de verplichtingen (toekomstige pensioenuitkeringen).

$$DG = \frac{\text{vermogen}}{\text{verplichtingen}} \times 100\%$$

Een pensioenfonds moet voldoende buffers hebben. Als deze niet voldoende zijn is volledige compensatie voor prijsstijgingen (ook wel indexatie) niet mogelijk. **Bij de huidige dekkingsgraad is slechts gedeeltelijke indexatie mogelijk.**

Als de dekkingsgraad vijf jaar onder het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (blauwe lijn) ligt moeten de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenuitkeringen worden gekort. **Dit is op dit moment niet het geval.**

Ontwikkeling dekkingsgraad



Komende 10-15 jaar: niet mogelijk om pensioenen volledig te indexeren

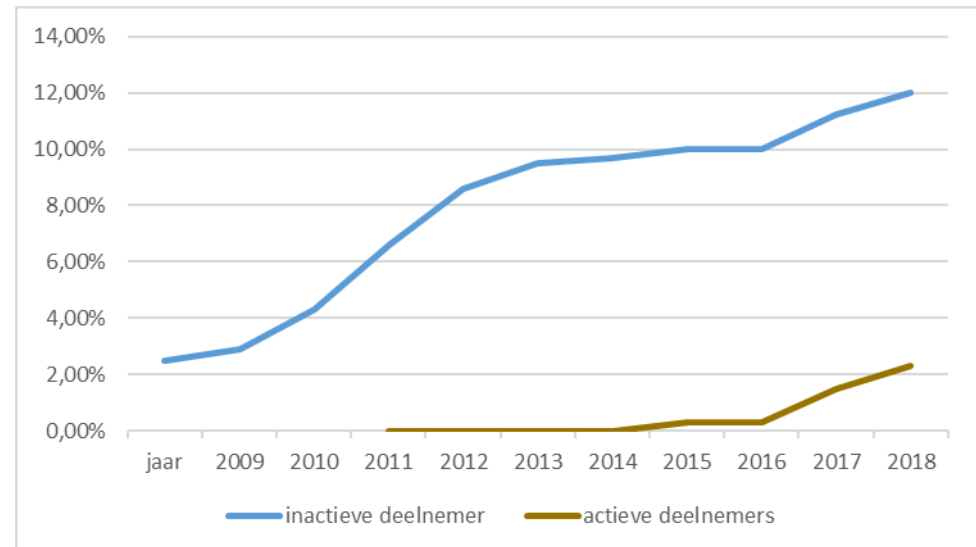
Per 1 januari 2019 zijn de pensioenen en de lopende pensioenuitkeringen van alle deelnemers verhoogd met 0,69%. De prijzen zijn in de periode oktober 2017 tot oktober 2018 met 1,47% gestegen. De indexatieachterstand liep hierdoor met 0,78% op naar 2,29 % sinds 2012.

Pensioenfonds streeft ernaar om de pensioenen mee te laten groeien met de inflatie.

De financiële situatie van het pensioenfonds en de wettelijke eisen voor extra buffervorming laten het op dit moment niet toe om de volledige prijsinflatie te compenseren.

Volledige indexatie is bij het pensioenfonds pas mogelijk bij een beleidsdekkingsgraad vanaf ongeveer 124%. De beleidsdekkingsgraad was ultimo 2018 114,8%

Als omstandigheden niet wijzigen kan het pensioenfonds de pensioenen de komende jaren waarschijnlijk niet of slechts gedeeltelijk aanpassen voor de inflatie.



Het verschil in gemiste indexatie tussen actieve deelnemers en inactieve deelnemers vloeit voort uit het verschil in maatstaf voor indexatie. De indexatie voor actieve deelnemers was tot 2015 gekoppeld aan de loonstijging bij Van Lanschot en voor in actieve deelnemers aan de algemene prijsstijging. Vanaf 2015 geldt voor beide groepen de algemene prijsstijging als maatstaf.

3 Kostenontwikkeling

Kosten van pensioenbeheer

De totale kosten van het pensioenbeheer waren in 2018 € 1,4 miljoen (2017: € 1,2 miljoen).

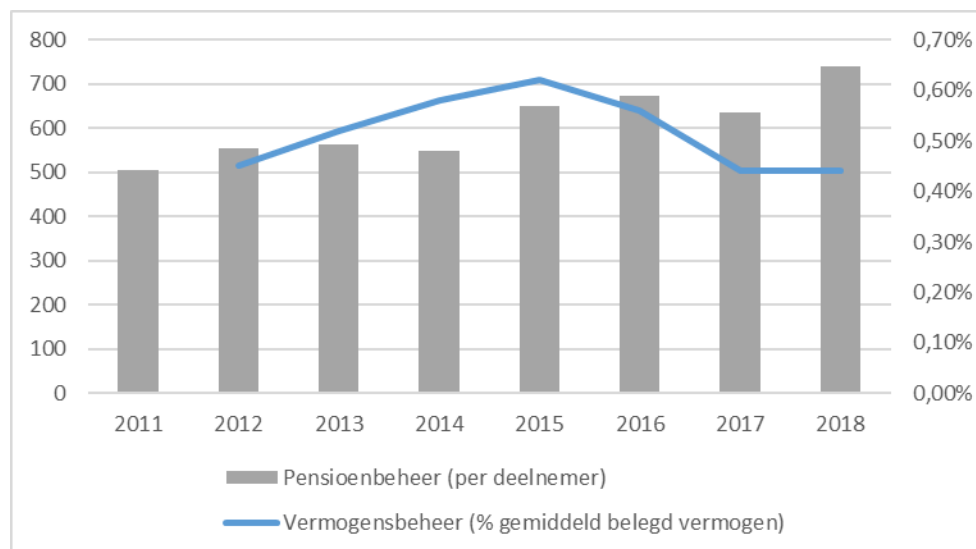
De meerkosten in 2018 zijn voor het grootste deel eenmalige kosten, bijv. extra werk voor de risicomanager en de compliance officer in het kader van de Wet AVG. Deze kosten komen in 2019 niet meer terug.

Vermogensbeheerkosten

De totale kosten voor de uitvoering van het vermogensbeheer over 2018 bedroegen € 4,3 miljoen (2017: € 4,3 miljoen).

Deze kosten bestaan uit directe kosten die het pensioenfonds op factuurbasis betaalt (bijv. kosten voor KCM als fiduciair manager) en indirecte kosten, zoals kosten die zijn verwerkt in het rendement van beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt.

De kosten uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen is gelijk gebleven op 0,44%. De daling van de kosten over de afgelopen jaren lijkt hiermee af te vlakken.



Beleggingsresultaat in 2018

Het pensioenfonds gebruikt voor haar beleggingen twee portefeuilles:

Matchingportefeuille:

- *Doel*: voldoen aan de pensioenverplichtingen
- *Invulling*: voornamelijk obligaties van hoge kwaliteit en producten om het renterisico af te dekken

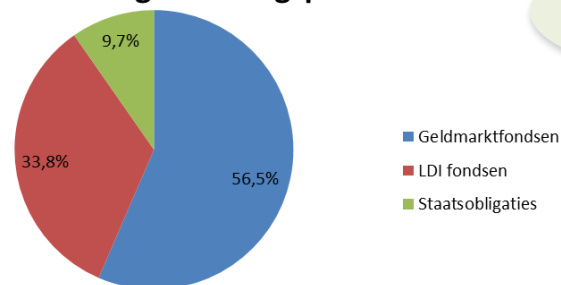
Rendementsportefeuille:

- *Doel*: behalen van rendement om indexatie mogelijk te maken
- *Invulling*: meer risicovolle beleggingen

In 2018 is op het belegde vermogen een netto rendement behaald van -2,1%

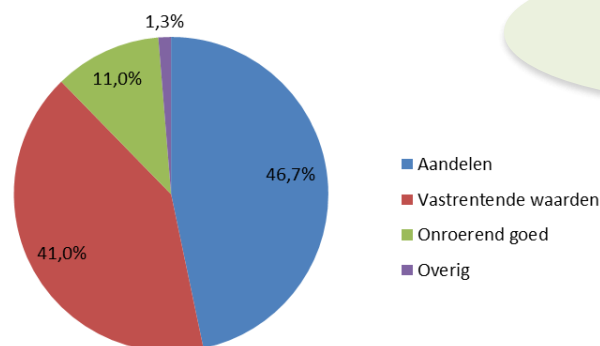
In de matchingsportefeuille is een 0,5% beter rendement behaald dan in de uitvoeringsbenchmark. De rendementsportefeuille liep 0,2% achter op de uitvoeringsbenchmark.

Verdeling Matchingsportefeuille



Rendement 2018: 2,4%
Benchmark: 1,9%

Verdeling Rendementsportefeuille



Rendement 2018: -5,0%
Benchmark: -4,8%

Bestuur 2018

Bestuur met externe professionals en werknemers van Van Lanschot

Een drietal commissies zorgt voor de voorbereiding van besluitvorming door bestuur: **beleggingscommissie**, **risicomanagementcommissie** en **communicatiecommissie**. De commissies bestaan uit bestuursleden en experts van binnen en buiten Van Lanschot.

Het **bestuursbureau** ondersteunt het bestuur en is het eerste aanspreekpunt voor de verschillende uitbestedingpartners, zoals de administrateur en de vermogensbeheerder.

Het bestuur legt verantwoording af aan de **visitatiecommissie** en het **verantwoordingsorgaan**. Meer informatie over het intern toezicht vind je op de volgende pagina.



Van links naar rechts:

Ruud van der Ven:

Bestuurslid (sinds eind 2017) namens werknemers, afgevaardigd door de OR. Tevens lid van de beleggingscommissie. Wealth manager Verenigingen & Stichtingen bij Van Lanschot.

Wendy Winkelhuijzen:

Vice-voorzitter (sinds 2015), bestuurslid namens de werkgever. Tevens voorzitter van de communicatiecommissie. Directeur Strategy & Corporate Development bij Van Lanschot Kempen.

Sako Zeverijn:

Onafhankelijk voorzitter (sinds 2012), benoemd door het bestuur. Professioneel pensioenfondsbestuurder met jarenlange ervaring in de pensioensector.

Reiniera van der Feltz:

Bestuurslid (sinds 2015) namens werknemers, afgevaardigd door de OR. Tevens lid van de beleggingscommissie. Oud medewerker Van Lanschot. Nu professioneel pensioenfondsbestuurder met focus op beleggen.

Hans Jacobs:

Bestuurslid (sinds 2018), bestuurslid namens de pensioengerechtigden. Tevens voorzitter van de risicomanagementcommissie. Oud-medewerker van Van Lanschot op het gebied van risicomanagement. Nu Senior Credit Risk Manager bij de Volksbank.

5 Oordeel van derden

Visitatie- commissie

- Extern orgaan, bestaande uit 3 deskundigen.
- Houdt toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken, adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenbehartiging
- Draagt bij aan het effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering

“De leden van het bestuur zijn deskundig en het fonds wordt goed bestuurd. De commissies functioneren goed.
In 2018 heeft het risicomanagement een groei doorgemaakt. Daartoe is door de risicomanagementcommissie en risicomanager veel en goed werk verzet. Het bestuur is zich bewust van het uitbestedingsrisico en het onderwerp keert met voldoende regelmaat terug op de agenda.
Het bestuur is zichtbaar bezig om de kosten in de hand te houden. Er zullen nog verdere stappen nodig zijn om de totale vermogensbeheerkosten gedurende het jaar beter in beeld te krijgen en te volgen.”

(oordeel visitatiecommissie Jaarverslag 2018)

Verantwoor- dingsorgaan

- Intern orgaan met 4 leden.
Vertegenwoordiging van werknemers, werkgever en pensioengerechtigden.
- Geeft een oordeel over het handelen van het Bestuur
- Heeft adviesrecht bij bepaalde besluiten die het Bestuur neemt

“Het verantwoordingsorgaan is tevreden over de informatie-uitwisseling en dialoog met het bestuur. Deze is intensief en zorgvuldig. Er zijn in het verslagjaar verdere stappen gezet op het gebied van risicomanagement, kostenbeheersing en communicatie. Naast voortzetting van deze ontwikkelingen vraagt het verantwoordingsorgaan blijvende aandacht voor de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds en inrichting van het intern toezicht.
Het bestuur heeft haar taken in 2018 zorgvuldig, evenwichtig en verantwoorde wijze uitgevoerd.”

(oordeel verantwoordingsorgaan Jaarverslag 2018)

Disclaimer

Met deze presentatie wil het Pensioenfonds inzicht geven in haar financiële positie en de impact hiervan voor haar deelnemers. Deze presentatie is een samenvatting van verschillende fondsdocumenten en het jaarverslag. Aan deze presentatie kunnen geen rechten worden ontleend. Bij eventuele verschillen zijn de originele fondsdocumenten en het jaarverslag leidend.

Voor meer en de meest actuele informatie verwijzen we je naar het Jaarverslag 2018 en de nieuwsitems, opgenomen op <http://pensioenfondsvanlanscot.nl>